

Månadsbrev 2020-12-01 – Fiber till vår ö!

Förord. Föreningen BSN bildades när vi på öarna sökte lösningar för bättre uppkoppling än mobilt bredband. Flera alternativ såg sitt ljus, men alla förkastades. Skälen var bl.a. ekonomi, prestanda och driftsäkerhet. BSN insåg att fiber är framtid och prestanda. Vi började titta på att starta ett eget fiberprojekt. Under 2019 fick vi kontakt med Förängsudden Fiber Ekonomisk Förening på Blidö (FFEF), som där byggt fibernät i egen regi under flera år. De har byggt en öppen fiberlösning och har kunskap, erfarenhet, och en stark ekonomi. Efter ett antal möten och förslag till tänkbar nätlösning, bestämde vi tillsammans att vi bygger ett fibernät för öarna.

Hämt sen sist

- Anmälningssvängen i slutet på augusti gav ett bra resultat. Projektet kommer bli av! Vi hoppas naturligtvis på att ytterligare fastigheter är intresserade att gå med i FFEF och få en fiberanslutning. Värva gärna era grannar!
- Vi har sonderat bl.a. projekterat hur sjökabeln ska dras från Parkudden över Bodskär och fram till gamla Telestationen på Söderöra. Vi har även projekterat lämplig övergång mellan Norröra och Söderöra.
- Vi har lyckats samordna så att när Vattenfall nu startar att gräva ner elkabeln på Söderudden på Söderöra så samför lägger vi rör att användas för vårt fiberprojekt. Vi för även samtal med Vattenfall om andra möjligheter till samför läggning när båda parter har intresse av att lägga ner kabel i marken på öarna.

Pågående aktiviteter

- Nu pågår detaljplanering och ändringar av fibernätet för att nå så många fastigheter som möjligt och samtidigt hålla grävsträckor så korta som möjligt.
- Markupplåtelseavtal på olika markavsnitt som behövs för stomnätet behöver skrivas med berörda fastighetsägare och samfälligheter. Identifiera eventuella problem.
- Kontakter med berörda fiskevattenägarföreningar avseende sjökabeldragning pågår och vi förbereder inlämnande av Vattenverksamhet till Länsstyrelsen för att få nödvändiga tillstånd för sjökabelförläggning.
- Avtal klart för nodhus (central kopplingspunkt med aktiv utrustning) på Söderöra (gamla Telestationen), vilken även Norröra och Bodskär kommer anslutas.

Kommande aktiviteter

- Inlämnande av ansökan om tillstånd för förläggning av sjökabel.
- Fortsatt projektering av lämpligaste kabeldragningar på öarna för att få bästa nät och minsta kostnader för kabeldragning.
- Dialog och avtalsskrivande med berörda fastighetsägare och föreningar avseende Markupplåtelseavtal.
- Upphandling av gräventreprenörer
- Förhoppningen är att vi kan genomföra sjökabelförläggningen innan sommarförbudet för muddring i slutet av april 2021. Om sjökabeln läggs i vår kan stomnätet börja byggas under våren/sommaren 2021.

Vilka löpande kostnader finns för fiberandelsägare?

- 200 kr/år i medlemsavgift, drygt 16kr/mån
- 94 kr/mån i driftsavgift. OBS, är inbakat i abonnemangskostnaden hos andra leverantörer. All drift av nät kostar. El, utrustning, samt personalkostnader.
- Beroende på vilket tjänsteabonnemang (Internet/IP-telefoni/TV) du väljer så finns tillkommande kostnad för detta. Det är ett öppet nät för tjänster, idag är det ca 210 olika alternativ som medlemmarna har att välja emellan.

Kan man pausa sitt Internet över olika perioder, t ex vintern?

- Beroende på vilket tjänsteavtal du väljer så finns olika villkor, bland annat att kunna pausa sitt abonnemang.

När ska jag betala min avgift för fibernätet?

- Första betalning (för andel i och deläggande av fibernätet) sker först när byggstart är beslutad.
- Andra betalning sker i samband med installation in till din fastighet.

Har driftsavgiften höjts?

- Nej, tvärtom avgiften har sänkts. Vi har blivit flera medlemmar som kan dela på vissa grundkostnader.

Men kommer inte mobilt bredband med 5G till skärgården med supersnabb uppkoppling?

- Nej, den uppkopplingen med så hög prestanda är förbehållet städer och tätorter i första hand. Veldig många master kommer att behövas (nära), och hastigheten minskar radikalt med avstånd till mast. Är inte en teknik i första hand för skärgårdsmiljö.
- Det finns en stor osäkerhet när den kommer att etableras utanför tätorter, och med vilken uppskattad hastighet, och med vilken täckning.
- Vi ser det så här att egna fastigheten (dess utrustning samt personerna där) kopplar man upp via fiber. Men sig själv, oftast på språng, då använder man mobilt bredband. De 2 teknikerna kompletterar varandra!

Jag vill också beställa jag fiber till min fastighet. Hur gör jag och vad kostar det?

- Skicka ett mail till FFEF, info@forangsudden.se så får du all information.

Vad är fast bredband via mobilnätet FWA? Och vad är bristerna med Telias deal?

- Förenklat kan man säga att det är inget annat än mobilt bredband med fri surf och dedikerad kanal/hastighet. Men med det trådlösa alla begränsningar i hastighet och driftsäkerhet. Dessutom delar du bandbredd med alla andra som är uppkopplade mot masten, även med de som kör samtal via mobil. Vid tillfällen med många samtidiga surfare (t.ex. över sommarmånaderna och storhelger) så kan hastigheten sänkas rejält med markant sämre upplevelse. FWA ska dock hantera detta bättre. Men alla ska ändå samsas i den fiber som går till masten.
- Telia citat från FWA reklamblad **”En fiberaccess är alltid det första alternativet. När en fiberdragning av hela eller delar av ett geografiskt område inte är genomförbart kan vi...”** Fiberaccess är det som FFEF erbjuder nu.
- 10/1 erbjuds i hastighet initialt. Vilket redan med gårdagens mått är otroligt lite för ett hushåll. Med fiber till fastigheten via FFEF kan du få 100/100 eller ännu snabbare uppkoppling, i dagsläget upp till 1Gbit/s.
- Om man bortser från en högre installationsavgift för fiberalternativet hos FFEF, så binder du dig i 24 eller 36 månader med månadsavgift (för högre hastighet) och kan inte pausa abonnemang över t.ex. vintern.
- Ett 100/60 abonnemang skulle kosta ca 500kr/mån. Vilket för övrigt inte är troligt att man kan uppnå till ön.

